Wäljaandja ühisus „Esemder"

Sherlok Holmes Tallinnas

Sõrmuse saladus

1920 aasta

Hind 15 mar.

Wäljaandja ühisus „Esemder“

Sõrmuse saladus

Scherlok Holmes Tallinnas

Hind 15 marka

1920. a.
Tallinn.

№ 144. Trükitööstuse O.-ühis. „Waba Maa“ trükikoda, Tallinnas

Sõrmuse saladus.

1. peatükk.

Saladusline surnukeha.

Suure sõja algul Saksamaaga, kui kõikide huwid ainuüksi keerlesid sõja teemade ümber, sündis Tallinnas terwe rida juhtumisi, mis lehtedele täiesti teadmataks jäid, ja mida ainult üksikud inimesed teawad, kes asjaga nii ehk teisiti seotud, ehk temast huwitatud olid.

Rida dokumenta, mis sellest ajast pärit, tunnistawad sellest, et sel ajal käis Tallinnas kuulus salapolitseinik Scherlok Holmes, kes siia Inglismaalt jõudis, et jälgida ühte ilma kõige suuremat kurjategijat, keda kunagi näinud ajalugu.

Oli läinud sellest mõni päew, kui Inglis aurulaewalt, mis Tallinna sadamas peatas, astus maha Scherlok Holmes ja tema abiline Harry Takson.

Kuulus salapolitseinik hakkas kohe oma otsitud kurjategija jälgi otsima, mis teda Londonist siia tõid ja sellepärast saatis ta pea terwe päewa merelahe ääres mööda.

Kord nii jalutades ja oma abilisega, Harry Taksoniga, sõja wõimalikkudest tagajärgedest rääkides, tõmbas Scherlok Holmese tähelpanekut oma peale suur inimeste kogu, kes elawalt üksteisega mõtteid wahetasid ja suures ärewuses mere poole waatasid, kus weepinnal miski tume kogu liikus ja mis lähenedes näis olewat inimese surnukeha.

Mõned kalamehed päästsid ruttu paadi lahti ja, kõigest jõust sõudes, juhtisid tema surnukeha juure, mis paatide seisukohast mitte kaugel polnud.

Kalameestel polnud wähe waewa tarwis, et lootsikusse tõmmata meesterahwa surnukeha, mis nii hirmsasti ära purustatud oli, et nad esimesel silmapilgul ta pidid tagasi wette tõukama.

— Keda leidsite? — küsis keegi kaldalt.

— Kedagi sarnast, kes päris metslaste käes, ehk kiskjate elajate käes olnud —, järgnes wastus.

Mõni minut hiljem jõudsid kalamehed kaldale ja kandsid paadist surnukeha, mis näis umbes wiiekümne aastase mehe oma olewat ja asetasid ta kalda liiwale.

Samal silmapilgul jõudis kuriteo kohale ka kuulus salapolitseinik Scherlok Holmes ja tema abiline Harry Takson.

Mõned juuresolejatest tahtsid surnukehale kunstliku hingamise abil elu tagasi tuua, mis aga täiesti mõtteta oli, sest surnukeha oli wähemalt kolm päewa wees olnud.

Pea ümbritses surnukeha inimesehulk, kes pea kõik sadamatehase töölised olid, nende keskel oli ka üks naisterahwas, kes surnukeha nähes walju kisaga jooksma hakkas. Ka mõned meestest põrkasid tagasi.

Surnukeha oli metsikult ära purustatud ja moonutatud, et koledat waatepilti pakkus.

Nina oli peast ära lõigatud, ja sealjuures osawalt; nuga oli ninaluu alla wajutatud, ja nina ära lõigatud, nii et tema asemel sügaw auk oli, mis koos poolawatud silmadega, kust wähe walget paistis, hirmust waatepilti pakkus. Suu oli poollahti ja temast wälkusid wigastatud hambad. Mõlemad käed olid kramplikult kokku surutud, nagu warjaks nad mingit warandust.

Scherlok Holmes, kes käed rinnale asetanud, seisis sügawas mõttes surekeha ees.

Harry märkas, et tema õpetaja mõtted juba teatud sihi olid wõtnud.

— Jätke ometi oma mõtteta katse! — pööras Harry lõpuks nende poole, kes uppunut katsusid elusse äratada.

— Mõnikord juhtuwad imed! — wastas keegi —, on wõimalik, et ka see elusse ärkab.

— Noh tema teid küll wist selle eest ei täna! — tähendas üks kaluritest, — ilma ninata pole lõbus elada!

— Kuidas ta ometi nuusata saaks, märkas toorelt keegi teine kalur.

Scherlok Holmes ei pannud nähtawasti tähelegi, mis tema ümber sündis.

— Kus on siis politsei? — küsis keegi kaastundlik daam, kes wastumeelse tunde alla surus ja lähemale asus, — kas tõesti kusagil pole politseid?

Ta asus põlwili surnukeha kõrwale ja tõstis selle märga pead, tahtes sellega näidata oma enesesalgamist.

— Jätke! — ütles äkki Scherlok Holmes, — ärge puutuge surnukeha.

Daam tõusis üles, waatas hirmunult Scherlok Holmesi poole ja kadus inimeste hulka.

— Kas olete midagi märganud? — küsis Harry uuesti, uppunu poole waadates.

Seal märkas ta äkki peent nööri, mis surnu pahema kõrwa taga sõlme oli seotud.

— Kuid teda on enne maha lastud ja siis wette wisatud, tähendas Scherlok Holmes, nagu kõwasti jatkates oma mõtete korutamist.

— Tarwis oleks kõigepealt teada saada, kes see uppunu on! — ütles keegi, umbes kolmekümne wiie aastane meesterahwas, kes nähtawasti inglane oli.

Tal olid lühikeseks lõigatud juukfed ja must habe. Silmad olid warjatud kuldraamidega prillidest.

Ta kummardas ja hakkas surnu märgades taskutes kobama.

— Kahtlemata on tema juures ometi mõned paberid! — jatkas ta.

— Jätke! — sõnas ähwardawalt Scherlok Holmes.

— Lubage! Kes Teie olete? Ei wõi ju jätta siia uppunut.

— Ma palukfin teid wiibimata siit lahkuda! — wastas wihaselt Scherlok Holmes, — kuid teil on tõesti imelikud wõtted! — lisas ta selle iroonilise naeratusega juure, mida Londoni kurjategijad kartsid rohkem kui tuld.

Tundmata tõusis üles ja waatas imestades salapolitseiniku peale.

— Noh olgu, ma jätan, kui teie seda ei soowi. Teie olete wist siinne ülewaataja?

Seal pööras rahwa tähelpanemine politseiniku peale, kes surnukehale lähemale püüdis.

— Eest! Andke teed! — hüüdis ta.

Ta tungis surnu lähedale, waatas tema peale, märkas siis Holmes'it, kes seljaga tema poole seisis ja kes temaga oli jõudnud tuttawaks saada tema sadamas käikudel.

— Kas on teil hambawalu, wõi piinab teid südametunnistus?

Politseiniku kodune toon oli sellega seletataw, et ta midagi ei teadnud suurest politseinikust ega tema tähtsusest.

— Teie asemel ei hakkaks mina niisuguste tähtsuseta asjade peale mõtlema, — jatkas ta lihtsalt. — See inimene on surnud.

— Ja laskis omal nina läbi! — hüüdis keegi rahwahulgast.

Nüüd alles waatas Grimm, nagu politseiniku nimi oli, lähemalt surnukeha peale.

— Ta on kaua wees olnud! — pööras ta siis rahwa poole, nagu seletades lähemalt.

— Muidugi! arusaadaw! — kajas wastu.

— Wõisid ju kalad ta nina ära lõigata? — tähendas Grimm.

— Ärge lobisege asjata! — ütles Scherlok Holmes — kõige parem on, kui teie surnukeha linna toimetate. Ma ootasin politsei tulekut selleks, et siis awada surnu rusikas käed ja sellega jõuda mõnele jäljele!

Grimm kummardas kohe surnukeha juure ja awas tema parema rusika.

Esimeses sõrmes säras kuldsõrmus.

— Olete eksinud, herra salapolitseinik! — hüüdis ta, käsi on tühi.

Scherlok Holmes põlwitas ka tema kõrwale ja wõttis kangeksjäänud käe. Siis wõttis ta suurekstegewa klaasi taskust, waatas ja ulatas selle politseinikule.

— Waadake!

Grimm juhtis klaasi sõrmuse peale, nagu seda tegi Scherlok Holmes.

— Kas näete midagi? — küsis Scherlok Holmes.

— Näen. Need on miski juuksed!

— Nimelt! Nad on sõrmuse külge jäänud, mille seesmisel küljel on ka weel margata werd.

— See ei tähenda midagi! Need märgid on näo haawast tulnud!

— Ei arwa! Esiteks on raske uskuda, et näo weri oleks sõrmuse sisemise külje juure pääsenud, ja peale selle, oli see inimene seotud ja ei saanud kätt tõsta!

— Kurat wõtaks, teil on õigus! On selgesti märgata nööride jälgi. Ja sõrmuse küljes on hallid juuksed!

— Täiesti õigus!

Grimm tõusis üles. Ta waatas wõidurõõmsalt Harry poole, kes surnu kaela ümber olewat sõlme waatas ja ütles:

— Nüüd on selge, et tapja oli inimene halli juukstega ja halli habemega! Seda peab arwesse wõtma!

Scherlok Holmes wastas naeratades:

— Pange tähele, Grimm, mõrtsukal oli imelik habe, mille karwad igale poole laiali läksid.

— Millest teie seda järeldate — imestas Grimm, — juuksed sõrmuse küljes on paendutwad ja pehmed.

— Sellel, kelle need juuksed on, on rohelised silmad. Ta oskab ka kõrwu liigutada!

Scherlok Holmes ütles seda täitsa rahulikult ja nii tõsiselt, et Grimm ei söandanud naerda.

Ta küsis terawalt:

— Kas teil pole ka mõrtsukast päewapilti kaasas?

— Ei ole, kuid ma wõin siiski tema nägu ette kujutada, kuid ta pole sugugi tapja!

— Teie ütlete, wõib olla, et see oli uppunu sõbranna!

Harry ei jõudnud pidada ja hakkas naerma.

— Kas teie tõesti arwate, Grimm, — küsis ta, — et sellel inimesel oli sõbranna, halli juukste ja harjas habemega.

Rahwa seas tõusis naer.

— Jätke mind rahule — hüüdis Grimm, — ta on nii kaua juba wees ligunenud, et talle kõik wõib juure arwata.

— Harry waatas oma ülema poole, ja kui see pead noogutas, wastas ta:

— Eksite, hr. Grimm! Surnukeha on merepõhjas kolm päewa olnud! Kas näete nööri ta kaelas?

— Näen ammugi! Arwatawasti kandis ta temaga rahakotti kaelas! Paljugi, mis wõib oletada. Wõib olla, et teda selle nööriga poodi! Kuid see pole tähtis.

— Wabandage, herra Grimm, see on just tähtis! Surnu kaela oli kiwi seotud, suur ja raske. Seda on sellest märgata, et nöör on kahest otsast katki hõõrutud. Nähtawasti on weealune wool niikaua surnukeha õõtsutanud, kunni nöör katki läks ja surnukeha wee peale tõusis.

— Teie olete hea aimaja — noogutas Grimm peaga. — Wõib olla on teil õigus! Kas teate, herra Holmes, mis ma arwan?

— Nimelt?

— Ma arwan, et surnukeha wisati merde sadamast ehk merelt!

— Seda polnud raske aimata, kuid mõned asjaolud rääkiwad sellele oletusele wastu.

— Teil, salapolitseinikkudel, on alati wastu waielda! Ma hakkan kohe uurimist selles sihis ja teie näete pea, et edu ei lase ennast oodata. Kas tahate mind saata?

— Hea meelega — wastas Holmes ja wõttis taskust uuri — üleüldse on parem, kui ma õhtul juweliiri juure lähen. Siis on kergem seal kedagi näha.

Grimm, kes juba lähema telefoni juure tahtis minna, pööras uuesti ümber.

— Mis räägite teie seal mõnest juweliirist? See ei puutu ju sugugi asjasse?

— Puutub, ja koguni palju! Noh lähme!

Harryt huwitasid ka Holmes'i sõnad, kuid ta ei suutnud oma ülema näost midagi aimata. Et mingisugustki aimu saada, küsis ta:

— Kas märkasite, õpetaja, et surnu kaela ümber oli imelikult keeratud trossi?

— Seda panin ma kohe tähele, Harry, ja rõõmustan, et ka sina seda märkasid! Waatame aga nüüd, kuidas Grimm leiab ülesse sarnase kalamehe, kellel paadis on niisugune tross?

— See wõis olla ka laewa köis, — ütles Grimm, kes wiimaseid sõnu tähele ei pannud.

Lähema telefoniga andis Grimm linna teada, et wiibimata surnukehale järele tuldaks.

Surnu lamas senikauaks endisel kohal, teise politseiniku walwe all.

Selsamal ajal tegi Scherlok Holmes mingisuguseid märkusi oma taskuraamatusse; Harry mõtles järele, mis mõtles tema ülem, kui ta juweliirist rääkis.

Häkki tuli talle sõrmus meele, mis kohe Scherlok Holmesi tähelpanu oma peale tõmbas. Ta sai aru, et Holmes selle märkusega sõrmust oli mõtelnud; ta läks sündmusekohale, et weel kord tema peale waadata.

Seal märkas ta, et mustajuukseline ja tumedate prillidega wõõras politseinikuga jutustas.

Rahwas oli juba laiali läinud.

Harry kummardas surnukeha kohale ja märkas oma imestuseks, et sõrmust enam polnud.

Ta pööras politseiniku poole ja küsis:

— Surnul oli parema käe esimeses sõrmes sõrmus! Nüüd pole seda enam! Kes ta wõttis?

— Ei keegi — wastas politseinik — kunni mina siin seisan, pole keegi surnu juures käinud.

Harry läks oma ülemale ruttu järele ja hüüdis:

— Herra Holmes! Keegi on surnukeha sõrmest wõtnud sõrmuse. See on weel rohkem arusaamata, kui meeles pidada, et käsi oli kokkupigistatud.

Holmes naeratas.

— Missugune sõrmus? Kas see? — küsis ta ja näitas oma abilisele sõrmust.

— Kunas teie seda tegite? Ja seal juures weel nii, et keegi seda ei märganud?

— Tühi asi. Sõrmus oli wabalt sõrmes, ta oli surnu näpule suur! See sõrmus on paras rohkem lihawale ja tüsedamale käele!

Seal ilmus Grimm, kes telefoni juurest tuli, ja salapolitseinikud läksid temaga koos sadama poole.

2. peatükk.

Kullasepa juures.

— Tarwis on küsida, kas sadama kontoris teatakse mõnest kaptenist, kellel on hallid juuksed ja harjasetaolised wurrud! — ütles Grimm. — Kas ootate mind siin, herra Holmes? Teie pole ametlik politseiagent ja teile, wõib olla, ei anta teateid!

— Olge nii lahke!

Scherlok Holmes ja Harry hakkasid Grimmi ootama.

Mõne minuti pärast tuli see tagasi. Ta nägu hiilgas, kui ta hüüdis:

— On!

— Waata, waata! Kas pidasite hästi meeles neid tundemärke, mida teile andsin?

— Täiesti. Hallid juuksed, harjasetaolised wurrud, rohekad silmad! Hei! — hüüdis ta häkki wäikese mootorpaadi juhatajale.

See lähenes ruttu.

Grimm näitas käega wäikese kaateri poole, mis umbes kakskümmend meetert sadamast eemal ankrus seisis.

— Kas see kaater pole weel tühjendatud? — küsis ta.

— Ei ole! — wastas paadijuht. — Temaga pole wist kõik korras. Ühe sõnaga: temal pole weel lubatud wälja laadida.

— Kas näete, herra Holmes! — tähendas Grimm wõidurõõmsalt.

Scherlok Holmes istus ühes Harry ja Grimmiga mootorpaati, mis neid pea kaateri juure wiis.

Kui mootorpaat ligines, oli kõik kaateri komando, kes koos seisis seitsmest kahtlasest nooreстmehest, kapteniga eesotsas, kaateri lael.

Waewalt oli kapten, hallihabemeline wanamees, politseinikku märganud, kui ta hüüdis:

— Kuule sa siniwatimees! Kas wõin nüüd sillale sõita? Ei wõi ma siin ju walitsuse muutust, ehk mõistlikumate ametnikkude määramist oodata. Ma tahan ometi kord kaldale, saad aru?

Mootorpaat sõitis kaaterile päris lähedale ja Grimm, oma saatjatega, asus laewa laele. Neid ümbritses kohe komando.

— Miks sunnite teie minu aega raiskama? — jatkas kapten, — miks ei lubata mul mitte wälja laadida?!

— See pole minu asi, kapten! — wastas Grimm, — selles asjas peate sadama politseiga rääkima.

— Kas pole teie siis sadama politseist?

— Ei, mina olen linnast. Ütelge, kapten, kas teie habemes kõik karwad oma kohal?

Kapten waatas oma madruste poole ja ta silmad wälkusid. Grimm pööras Scherlok Holmesi poole.

— See oleneb päikese kiirte langemisest. Olen märganud, et tal on päikese loojaminekul sinised aga tõusul rohilised silmad! Arwatawati on see ühenduses mere wee helkimisest!

Kapten lõi käega ja hüüdis:

— Ütelge ometi, sadama politsei tahab mind wist meeletuks teha? Miks saadab ta siia niisuguse lobasuu.

Kuid Grimm jäi külmawereliseks ja lisas tähtsusega juure: Teie ei suuda mind haawata, kapten, sest olen harjunud tooma oma enesearmastust ohwriks kohusele. Palun teid näidata kõiki laewa ruume. Pean panema toime läbiotsimise.

Häkki karjatas ta ja jooksis trossi juure.

— Mis see on ?

Kapten tõukas ühte madrustest küljest ja ütles:

— Ütelge sellele eeslile, et see on köis!

— See köis on werine! hüüdis Grimm.

Ütelge sellele idioodile, jatkas kapten, et selle köiega pekseti laewapoissi.

Kuid Grimm läks juba alla laewaruumi.

Harry märkas, et Scherlok Holmes tähelpanelikult kaptenit silmab.

— Ütelge, — küsis häkki Scherlok Holmes, — kas pole teil seesama kapten, keda tuntakse sadamas „Billi“ hüüdnime all.

— Kas wähe on Billisid sadamas! — wastas kapten tusaselt.

— Asi on küll nii, kuid teid kutsutakse lihtsalt Billiks.

— On võimalik! kuid miks huvitab see teid nii wäga?

— Lihtsalt nii! Teate, et teil kõrwa taga on kriimustatud haaw?

— Tõesti? Kuid see on juba minu asi.

— Muidugi! See ei puutu mind! Olen ainult nii tähendanud.

— Kuid tont wõtaks, miks mitte maha lüüa seda narri!

Sel minutil ilmus alt ruumist laewa laele wõidurõõmsa hüüdega Grimm. Ta wehkis ühe kuuega.

— Kelle on see kuub?

— Minu — wastas kapten.

— Teie? Pange ta korraks selga.

Teadke! Ma pole mitte siin selleks, et kuulata teie rumalusi. Pange kuub oma kohale.

— Ma arwan õpetaja, see on juba liiga igaw,—tegi märkuse Harry, oma ülema poole waadates.

— Eksid! sai ta wastuseks, — nüüd just algab kõige huwitawam! Kuub pole tõesti Billi oma. Herra Grimm on seekord tõesti teinud hea ülesleiduse.

— Pange kuub selga! käskis weel kord Grimm, kuid kapten kiskus tal käest kuue ja ütles:

— Kui sa kohe ei kao kõigi kuradite juure, käsen sind läbi peksa.

Grimm sattus segadusse.

— Pole imestada, — ütles ta — et meie mereasjandus tagupidi läheb! Pole midagi imestada meie mereministeeriumi skandaalide juures, kui kõige harilikum nõginina ei tunne austust walitsuse esitajate wastu.

Scherlok Holemes ligines kaptenile, wõttis ta käest kinni ja pigistas seda nii tugewasti, et wiimane kahwatas.

— Pange kohe kuub selga! käskis ta, ehk ma wiskan su nii põrandale, nii et su kondid ragisewad!

Kapten waatas korra kõõrdi Scherlok Holmesi peale, kuid pani kuue selga.

Kuub oligi kitsas ja rebenes kohe keskmisest õmblusest lahti.

Kurat teab mis see on! urises kapten, küll olen läinud tüsedaks wiimasel ajal.

Samal ajal otsis Scherlok Holmes kuue taskud läbi ja pööras politseiniku poole:

— Tee pole eksinud Grimm! See kuub on tõesti tapetu oma.

Kapten muutus näost.

Mis teie sonite — sõnas ta, missuguse tapetu? Kellest räägite?

— Kust saite selle kuue? küsis Grimm.

— Pole teie asi!

— Teid kahtlustatakse selles, et olete tapnud inimese, lõiganud tema nina ära, riputanud talle kaela kivi ja visanud vette! Kaitsege endid, kui võite!

Kapten kehtas ainult õlasid.

Häkki taganes ta vähe, jooksis ettepoole ja hüppas vette, katsudes ujudes võimalikult ruttu laevast eemale pääseda. Kuid Harry hüppas talle järele. Tema ja kapteni vahel algas võitlus vees, kuid pea jõudis mootorpaat kohale ja paadijuht tiris kapteni veest paati. Ta järel ronis ka Harry paati.

Sel ajal pääras Grimm kaateri komando poole küsimisega:

— Kas ei tea keegi, mis kombel sattus siia see kuub?

Kuid madrused vastasid eitavalt.

— Ta ei ole kapteni omadus! — ütles üks — ma pole teda enne kunagi näinud.

Seletus on minul käes! segas Scherlok Holmes jutusse, võttes taskust väikese ehteasja karbikese.

Karbikene oli tühi, temas oli ainult tükikene paberit.

— Kas lubate mulle, Grimm, et jätan selle asjakese enesele?

— Võite! Temast pole minule mingit kasu. Kapteni süü on selletagi selge.

Ta hüüdis paadijuhile, kes kapteni veest välja tõmbas:

— Pidage ta kinni! Meie tuleme teie juure!

Paati astudes ütles ta kaptenile:

— Kapten! Seaduse nimel vangistan teid.

Bill ei hakanudki enam vastu.

— Teie olete nõrgameelne!

Nad jõudsid ruttu silla juure, kus neid juba mõned politseinikud ootasid.

Nad võtsid vangistatud kapteni oma hoole. Grimm pööras Scherlok Holmesi poole:

— Wõite minna herra Holmes! Meile ei lähe teid enam tarwis!

Olen rõõmus, et wõisin teenida teid! wastas Scherlok Holmes heasüdamlise naeratusega.

* * *

Tallinna lõuna-õhtupoolses küljes on kullasepa Toomas Websteri kauplus.

Kui Scherlok Holmes pikaajalise käigu järele pärale jõudis, peatas ta kaupluse ukse ees.

— Ah nii on asi! hüüdis Harry, kes kõigiti püüdis oma ülema mõtteid aimata, — see on siis see kullasepp, keda arwate mõrtsukatööga ühenduses olewat?

Scherlok Holmes naeratas saladuslikult.

— Waatame järele, kas läheb mul korda siin midagi teada saada!

Ta läks kauplusesse. Kaupluse ruum polnud mitte liig suur, sest selles ilmajaos polnud nii suurte ruumidega midagi peale hakata, kui kesklinnas.

Leti tagant tõusis üles keegi noormees, umbes kahekümnenelja aastane.

Mis teie soowite? — küsis ta.

— Ma tahaksin näha herra Websteri! — wastas Scherlok Holmes.

— Kahjuks ei wõta ta kedagi wastu.

— Mikspärast?

— Ta lamab haigena kodus, selle maja teisel korral.

Harry märkas, et see wastus ta ülemale sugugi rõõmu ei teinud.

— Olen ta kauaaegne sõber, — jatkas salapolitseinik, — ja arwan, et ta mind wastu wõtab.

— Kahtlen — wastas müüja, kuid see ei sega järelküsimast prl. Anna käest. Ta täidab perenaise kohuseid ja teatab igal juhtumisel teie tulekust.

— Kes on see preili Anna?

— Ärge muretsege, pole midagi iseäralikku! Herra Webster on poissmees ja sellepärast tahtis ta pidada noort ja sealjuures ilusat perenaist.

— Või nii — kostis Scherlok Holmes, — ja kummardas sealjuures leti kohale, waadates asju klaasi all, — ja, see oli minu sõbra iseloom, alati iseäralik olla! Ütelge kuidas läheb ka äri?

— Pole wiga! ei wõi kaebada, kuid hiljuti käisid meil wargad.

Harry katsus meeletuletada kuritegude kroonikat wiimasel ajal ja tõesti tuli talle meele, et kullasepa majas oli pandud toime wargus, millest räägiti palju omal ajal.

— Tõesti ! hüüdis Holmes, —ja mina pole teadnud midagi.

— Politsei tüütab meid iga päew. Ta on annud asja ühe rumalama agendi kätte, kes siiamaale weel midagi pole suutnud ära teha!

— Ma arwan ,see on keegi Grimm!

— Õigus, nii on ta nime!

— Ma arwan, teil on muidugi warastatud asjade nimekiri?

— On. Kuid miks huwitab see kõik teid?

— Kas ei saa teie siis aru. Ma olen kaua õhtumaades ja Ameerikas elanud ja olen midagi näinud kuritegudest. Ütelge, kas oli teil muu hulgas warastatud ka sõrmus?

— Mitte üks, waid kuus wõi seitse. Imelikum asja juures on see, et wargad ei ole walinud, waid wõtsid kõik mis juhtus, muu hulgas ka lihtsa sõrmusekese.

Scherlok Holmes wõttis taskust sõrmuse, näitas seda ja küsis:

— Kas mitte see polnud see sõrmus?

Müüja waatas korra sõrmuse peale ja hüppas karjatusega leti tagant wälja:

— Appi! Röövlid! Appi!

Kuid Harry sai ta käest juba kinni haarata. Scherlok Holmes waatas ta peale ja ütles:

— Waikige! Ma olen Scherlok Holmes — Inglise salapolitseinik.

— Teie olete salapolitseinik, herra Holmes? Kuid miks ei ütelnud teie kohe. Wabandage mind, kuid ma kartsin nut röövimist, kuid nüüd olen wait.

— Loodame! —wastati talle.

Ta pani sõrmuse tasku ja läks teisele korrale. Seal oli kolm korterit kõrwuti. Ustel seisid nimed: Toomas Webster, kullasepp; Niels Kullerkupp ja Marie Kliwend.

Scherlok Holmes kõlistas wiimase ukse juures.

Harry tahtis teda peatada ja hüüdis:

— Teie ei kõlistanud õige ukse juures: Webster elab teises korteris.

— Praegu ei huwita ta mind, Harry! Ära muretse.

Seal awati wäike aknake ukses ja sinna taha ilmus wanaeide kortsus nägu.

— Kes teie olete? — hüüdis ta — mis teie soowite. Mis teie teete siin. Kui armu palute, siis teadke, et ma midagi ei anna. Kaduge, ehk muidu kutsun politsei. —

Kõik see rääägiti nii ruttu, et uksetaga olijad imestada ei suutnud.

Scherlok Holmes wõttis wiisakalt kübara peast ja ütles:

— Wabandage, madame Kliwend . . .

— Mina pole madame, aga mademoiselle! Palun mind mitte haawata! Miks teie kõlistate, ma ei tunne teid. Arwatawasti tulite teie uue lehekesega maksude jaoks?

— Ei, armuline preili — wastas Scherlok Holmes, — ma olen salaseltsi liige, kes kõlblusewastasuse wastu wõitleb. Mul on ülesanne, kellegi Webseri kohta teateid saada, räägitakse, et ta elab halba elu.

Uks awati pärani lahti.

— Miks ei ütelnud teie ometi kohe, — hüüdis wanaeit, — selles asjas wõin anda teile teateid! Palun astuge sisse, kuid enne pühkige jalad hoolikalt ja käige tekil, sest just täna pesti põrandat! Tulge saali, kuid istuge nendele leentoolidele, mis riidega kaetud, muidu kannatawad minu toolid.

Harry läks päris segaseks, nii ruttu sündis see.

Ta oli häkki ühes wäikekodanlises saalis, keset wanaaegist mööbelt. Oma ülema poole waadates pidi ta pea naerma pahwatama.

Scherlok Holmes tegi näo pikaks, lasi alumise huule rippu, wajutas pea pahemale küljele ja tegi kõigeti, et olla ühe kombeliku inimese sarnane.

Ta wõttis küljetaskust raamatu ja rääkis mesisel häälel:

— Tänu jumalale, on weel ilmas inimesi, kes ise puhtad südamest, ja kes hoolitsewad oma ligimeste kombluse eest. Nii siis teie ütlete, et herra Webster . . .

— Lubage mulle juba rääkida, — katkestas ta kõne wanaeit, — kõige pealt on see Webster kole häbemata. Mõtelge, kui ta weel oli terwe, ei teretanud ta kordagi mind. Kord juhtus minu wäikene koer — peate teadma, et mul on wäike koer, — ta nimi on Nelli, — temale jalgu! Koer pole ju süüdi, et Websteril nii pikad jalad on. Teate, mis ta ütles, kui mina protesteerisin tema tooruse pärast? „Teie olete samasugune wana krokodill, kui teie koergi!" Kohe on märgata, et inimene, kellel niisugused kombed, on saanud wäga halwa kaswatuse ja tingimata elab kõlbluswastast elu. Tahaksin kord teada, kes on see looriga daam. Kas ei tea teie, kes ta on.

— Kahjuks ei tea! Just teilt tahtsin tema kohta teateid!

— Kahtlemata pole ta korralik naisterahwas. Kõige pealt käib ta alati walge looriga! Aga walge loor on kergesti määrdiw ja tuleb uus osta. See ei maksa juba wähe raha. Mõtelge ise, isik, kes nii hoolikalt oma nägu katab, ei wõi ometi korralik naisterahwas olla.

— Olen teiega täiesti nõus! Aga kas käib ka sagedasti?

— Wäga, teadke, ta jääb sinna igakord kolm, kuni neli tundi. Nad ei hoolitse wälise wiisakuse eestki. Aga nüüd, kus Webster haige on, ei tule ta muidugi enam.

— Kahju!

— Kuidas teie ütlesite?

— Ma ütlesin kahju, sest oleksin heameelega teda näha tahtnud.

Tühi kõik! Tema oskab omale juba uue muretseda! Praegu wõttis ta omal ühe ülbemeelse tüdrukukese, umbes kuueteistkümne aastase. Teie ei oska ettekujutada, kui ülbemeelne ta on. Ta on juba kolm korda trepil oma waipa kloppinud. Tema pole mind ka teretanud. Ja kõige selle juures ei häbene ta wärwimast huuli.

— Kas herra Webster on alati olnud heas wahekorras selle walgelooriga daamiga?

— Mis head wahekorda seal oli! Umbes kaks nädalat tagasi riidlesid nad nii kõwasti, et ma tahtmata kuulsin. Kui ta ära läks, hüüdis ta: Oota! Kui sa paberid kätte ei anna, tuleb häda.

— Missugused paberid?

— Seda ma ei tea. Ma olen selle peale juba kaks nädalat mõtelnud. See on wist midagi tähtsat.

— Peale selle pole walgelooriga daam enam tulnud?

— Ei!

— Siis polnud weel kuueteistkümne-aastast tütarlast?

— Ei, ta tuli mõni päew hiljem, kui herra Webster juba raskesti haigeks jäi. Ta ei lase kedagi tema juure, peale tohtri, kes ka ainukene on, kes seal käib. Muidugi tahab ta terwe maja eest warjata kõike herra Websteri halba elu.

Scherlok Holmes tõusis toolilt ja kummardas.

— Tänan teid terwest hingest, preili Kliwend, nende hinnaliste teadete eest. Mul on au, preili Kliwend.

Ta kummardas.

— Terwitan, herrased! Palun astuge mööda tekki.

Wanaeide juurest wälja tulles ütles Holmes rõõmsalt:

— Läheb hästi! Kui siin poleks olnud seda wanaeite, meie poleks midagi teadnud walgelooriga daamist.

— Minul käib pea juba ringi! — wastas Harry, — ma poleks ilmaski aimanud, et selle kullasepa ja uppunu wahel on mingi ühendus, aga nüüd on see kindel, ehk ma küll terwet asjakäiku ei oska ette kujutada.

— Oota armas poiss, pea kuuled kõik!

3. peatükk.

Angoora kass.

Parajasti awati parempoolne uks ja Websteri korterist tuli laitmatalt riides wanamees wälja; tal oli pikk hall habe.

Scherlok Holmes wõttis kübara peast ja ütles:

— Oleme tööta töölised, ehk annate meile öömaja jaoks. Juba terwe kuu ei tea, kuhu pead panna.

Wanamees waatas terawasti Holmesele otsa.

Häkki sirutas ta ennast ja haaras tasku järele.

Kuid Scherlok Holmes oli seda märganud, ja haaras ta käest kinni.

Kui kõik see poleks mitte sündinud trepi ülemisel otsal, oleks Scherlok Holmes kahtlemata oma wastasest jagu saanud. Kuid see sai osawa liigutusega Holmesit tõugata.

Salapolitseinik kaotas tasakaalu ja kukkus põrandale.

Wanamees kasutas silmapilku, kiskus enese lahti ja jooksis trepilt alla.

Et Holmes nii tugewasti wastu trepiastet kukkus, et ta mõne sekundi uimane oli, ei hakanud Harry ka põgenejat taga ajama. Ta kummardas oma ülema kohale ja hakkas teda aitama.

Kuid Holmes toibus juba ja hüppas jalule.

Ta õõrus otsaesist ja ütles:

— See on kahju! Seda inimest ei oleks pidanud käest laskma.

— Ma katsun teda tabada! — hüüdis Harry ja tormas trepist alla.

Uulitsale minnes ei leidnud ta wanamehest mingit jälge.

Ta küsis politseinikult ja mõnelt möödaminejalt, kuid keegi ei olnud põgenejat näinud.

Harry tõttas tagasi ja teatas oma äpardusest.

Scherlok naeris.

— Seda pidi ette nägema. Harry! — ütles ta, — sa oleksid pidanud mustahabemelisest mehest rääkima.

— Kuidas nii. Ta habe oli hall!

— Aga mina ütlen sulle, et ta habe oli must!

— Kas oli tal siis tõesti parukas ja walehabe!

— Nimelt! Märkasin seda kohe. Kuid nüüd teame meie et see arwatud tohter, peale kelle kedagi siin ei käi, sugugi ei ole tohter, sest muidu poleks temal tarwis olnud ennast muuta! Loodan, et korteris keegi ei kuulnud kolinat trepil.

Ta läks Websteri korteri ukse taha ja kõlistas.

Ilmus keegi noor neiu, ülestõstetud kuuega ja wäljalõigatud kleidiga. Tal olid ilusad huuled ja mustad silmad.

— Mis teie soowite? — küsis ta.

— Ma tahaksin näha herra Websterit! — ütles Scherlok Holmes.

— Kahjuks on herra Webster nii haige, et ta kedagi wastu ei wõta!

— Meid wõtab ta juba wastu, ütles Holmes. Ma wõtsin rewolwri ainult enesekaitseks wälja ja ka selleks, et teid waikima sundida! Nii siis, lubage meil sisse astuda.

Tütarlaps oli nii ehmatanud, et ei saanud sõnagi lausuda.

Harry waatas teda: ta oli wäga ilus ja näo ja kogu järel otsustades, wäga noor.

Äkki toibus ta. Ta wajutast kõigest jõust wastu ust, et seda kinni lüüa, kuid ta eksis. Scherlok Holmes jõudis juba jala ukse wahele panna, nii et uks awatuks jäi.

Tütarlaps hakkas jooksma.

Harry jooksis talle järele. Ta jooksis kahest toast läbi. Äkki peatas ta ja jooksis siis akna juure.

Noor tütarlaps hüppas imestamisewäärilise osawusega aknalauale ja hakkas haruldaselt ruttu mööda wihmatoru alla laskma.

Kuid Harry oli ka sarnastes asjades osaw.

Ta hüppas ka aknast wälja ja hakkas mööda toru alla minema. Kuid Holmes peatas teda, äkki ta kätest kinni haarates.

— Tule siia! — hüüdis ta, — ruttu!

Harry täitis ta käsku masinlikult ja Scherlok Holmes tõmbas ta niisuguse hooga tagasi tuppa, et ta põrandale weeres.

Pea selsamal silmapilgul kõlas alt pauk.

Kas näed, nüüd oleksid lamanud seal all, aga mitte siin — ütles Scherlok Holmes rahulikult, oma piipu toppides. — Peab kõiges piiri teadma, minu kallis! Kui kedagi hakkad taga ajama, siis on tarwis enne hoolitseda kindlustuste eest!

— Ma jooksen trepist alla ja püüan ta hoowis kinni! — hüüdis Harry, wihaselt hambaid kiristades.

— Seal juhtub sinuga seesama, mis siingi! Teda on kerge tunda. Alumise kuue pitsid on tal puruks ja pahema kinga nina on tugewasti ära õõrutud! Kuid ärgem wiitkem oma aega nende tühiste asjadega, ta ei pääse kuhugi meie käest!

Häkki hüppas Harry üles ja hüüdis:

— Kas teie ei kuule, õpetaja?

Scherlok Holmes kuulatas. Kusagilt kuuldus näugumine.

— See ongi kass! — ütles ta siis rahulikult.

— Kass? Kas teate siis midagi tema olemasolust?

— Muidugi tean! See on ilus walge kass, harjas habemega ja roheliste silmadega!

Harry awas imestuse pärast suu.

— Nüüd saan aru, — hüüdis ta. — Need on ju needsamad tundemärgid, mis teie Grimmile ütlesite?

— Noh, mis siis, temale ma luiskasin! — ütles Scherlok Holmes, sellesama saladusliku muigega, — asi on selles, et tapetu käes leidsime meie walgeid juukseid, mis aga mitte inimese omad pole, waid kassi omad. Grimm arwas, et need juuksed on muidugi mõne wanakese omad. Selle kassi tõttu sattusingi ma õige jälje peale; ilma temata oleks wäga raske olnud midagi teha!

Scherlok Holmes awas ukse ja läks kõrwale tuppa — ilusasse wõõrastewastuwõtmise tuppa. Diiwanil lamas suur kass, kes salapolitseiniku ilmumisel üles tõusis ja sirutama hakkas. Esiteks turtsus ta wähe, kuid kui Scherlok Holmes teda silitas, sai ta sõbralikuks.

— Ta ajab karwu — ütles Scherlok Holmes oma abilisele kätt näidates, mille külge mõned karwad olid jäänud. — Sa näed, need on samasugused karwad, nagu sa tapetu käes nägid. Kui see kass rääkida suudaks, ta jutustaks siis meile kõik peensused tapmise juures!

—Scherlok Holmes lükkas juhtumisi saapa ninaga waiba ääre üles.

— Siin on uus üllatus! —hüüdis ta, — juhus aitab meid!

Waiba all oli were plekk.

— Tähendab kuritegu sündis siin? — imestas Harry, — kuid meie leidsime ju uppunu?

— Jah, kuid laskeriista haawaga kõrwa taga! Seda ei pea mitte unustama!

Scherlok Holmes läks jälle kassi juure. Teda silitades juhtis ta tema ühe käpa teise järele peegli poole, mille wastu ta suurestegewa klaasi hoidis.

— Waata siia, Harry!

Harry kummardas peegli poole ja nägi, et kassi ühe käpa küüned olid õhukese were korraga kaetud.

— Peab arwama — seletas Holmes, et ta oma peremeest kaitses. Need angoora kassid on wäga targad. Neid wõib dresseeri peaaegu nagu koeri! Kriimustused, mis ta mõrtsukale tõmbas, pole wist weel kinni kaswanud, sellepärast, et kassi kriimustused ei parane nii ruttu! See on jälle uus märk, mis meid juhtida aitab!

— See on tingimata see musta habemega mees! — arwas Harry.

— Kas sa ei waatanud teda, kui meie teda nägime surnukeha juures. Tal polnud ju kriimustusi ei näo ega käte peal!

— Ma ei saa midagi aru! — wastas Harry. — Ma imestan ainult, et meie nii kõwasti räägime! Meie unustasime haige päriselt ära.

Sprlok Holmes läks kirjutuslaua juure ja ütles:

— Ta ei sega meid!

— Kuid on olnud ju juhtumised, et raskesti haiged on woodist wälja roninud! Et rewolwert lahti tõmmata pole suurt jõudu tarwis!

— Miks sa ennast nii ärritad? Kas ei ole parem külma werd alal hoida?

Scherlok Holmes seisis käed taskus kirjutuslaua ees.

— Suurepäraline töö! — ümises ta, — kuidas nad oskasid nii seda lukku murda! Mina ei oleks selle peale tulnud, kui ma enne poleks teadnud, milles asi seisab.

Ta läks kummutist mööda järgmisesse tuppa; Harry waatas kartlikult igasse külge.

— Kas ei peaks ma terwe korteri läbiotsima?

— Oota! kõike peab järjekorras tegema!

— Teie näite arwawat, et Webster juba surnud on?

— Oled sa mul aga arusaaja!

— On ta tõesti surnud?

— Noh, muidugi.

— Ma põlen uudishimust, teda näha saada. Teie olete wist arwamises, et siin on uus kuritegu sündinud? — Harry läks terwet korterit läbiotsima.

Selle aja sees otsis Scherlok Holmes läbi iga kapi, iga kasti, iga laua, kõik mida wõis läbi waadata.

Pea tuli Harry tagasi.

— Korteris pole kedagi — teatas ta, — ei elawat, ei surnut!

— Et seda teada saada, poleks sul tarwis olnud tubades ringi joosta!

— Kuidas nii? kas teie siis teadsite, et Websteri siin pole!

— Teadsin juba siis, kui meie siia majasse astusime.

— Kuid milleks on kõik see wigurdamine? Kes on see tüdruk, kes nii osawalt ära libises? Kes on see mees musta wõi walge habemega? Miks ütles tüdruk, et Webster haige on?

Sherlok Holmes seisis keset tuba sügawas mõttes.

— Ta on kullasepp! ümises ta, — kui nii siis oleks kõige lihtsam . . . no muidugi, ei oskanud nad selle peale mõtelda! Kuid waip on wäga hinnaline, mustri järele arwates, on ta Indiast. — Noh muidugi! Temal oli mõni wäärtusline asi!

Ja uuesti hakkas Scherlok Holmes korterit läbi otsima. Harry oskas ainult imestada.

— Mis see kõik tähendab? mõtles ta, — Indiast toodud waip? wäärtusline asi? Tont teab mis see on Ei õpi ma nii pea oma ülemast aru saama.

Selle aja sees jõudis Scherlok Holmes magamise toani, kus warem nähtawasti oli maganud Webster. Kõik oli endises korras, nagu oleks korteri peremees just praegu toast lahkunud. Ainult siia ja sinna laialiwisatud tualettasjade järele wõis näha, et siin naisterahwas oli olnud. Peale selle oli toas mingisugune iseäraline tugew lõhn.

— Pea meeles see lõhn! — ütles Scherlok Holmes oma abilisele, jatkates otsimist. Mida rohkem ta otsis, seda rohkem sattus

ta ärewusse. Lõppude lõpuks seisatas ta nagu kaheldes ja raputas pead.

— Kas ma tõesti olen eksinud? — ümises ta, — kuid siiski, Harry, ütle mis sa arwad, missuguse eesmärgiga elas siin see tüdruk?

— Et Webster siin ei ole, siis ei suuda ma seda kuidagi seletada

— Mõtle aga hästi järele!

— Tõesti, ma ei oska midagi mõtelda!

— Arwatawasti otsis ta midagi! kas see tõesti nii raske on aimata?

— Kui ma oleksin teadnud, et teie nii lihtsat wastust ootasite, siis oleksin ma kohe aimanud.

— Nüüd on tarwis teada saada, mida ta otsis? Siin ei tea ma midagi, tähendab peab jätkama arwamiste ja ettekuulutamiste waral ja küsima, kust ta otsis? See wastus on juba kergem! Meie peame otsima seda kohta, kus oli alalhoitud meie otsitud asi.

— Aha ,hakkan aru saama! Teie arwate, et Webster hoidis siin mõnda haruldast wäärtasja?

— Sa pole just sellel teel, kus mina, Harry! Meie ei pea mitte asja otsima, waid seda kohta, kus ta peidetud on.

Häkki waatas ta lakke ja hüüdis:

— Kas pole ta mitte siin?

Ta wõttis tooli, astus tema peale ja ulatas wäljasirutatud käega kullatud kroonlühtrini, mis laest rippus. Kroonlühtri all oli hiilgaw kuul.

Scherok Holmes keeras teda ja sai ta lühtri küljest lahti. kuulikese sisse waadates leidis ta sealt walge paberi lehe.

— Nii ma arwasingi! — hüüdis ta.

— Lubage waadata, herra Holmes!

Scherlok Holmes pani paberi tooli peale. Harry waatas paberit igast küljest ja ütles:

— Aga selle lehe peal pole midagi! Missugune iseärak! Miks pistis ta selle walge paberi sinna kuuli?

— Ara rutta oma arwamiste awaldamisega! Esiteks katsume keemiliste abinõudega ja siis näeme, kas ei tule terwe saladus awalikuks.

Scherlok Holmes pani lehe kokku, peitis ta tasku, pani tooli ta endisele kohale ja läks teise tupa. Seal nägi ta wäikese kirju-

tuse laua, sellel kuiwatuspaberi lehe ja tema kõrwal sulepühise. Kuiwatuspaberil olid tindi jäljed. Scherlok Holmes wõttis taskust wäikese peeglikese ja lähendas teda kuiwatuspaberile. Harry tuli ka lähemale ja luges peeglis:

„Olen wäljagraweerinud kõik teisel formusel.

Sa ei leia neid . . . surma märgid . . ."

Scherlok Holmes lasi käe ühes paberiga langeda ja ütles:

— See häwitab minu esialgse ettekujutuse! Kas siin jutt on tõesti kahest eraldi olewast asjast? Waatame!

Ta läks sinna tuppa, kust tüdruk aknast wälja hüpates põgenes.

— Seda poleks meie peaaegu tähele pannudki! — ütles ta aknalaualt suurt pärlit wõttes. Wäljaspoolsel müüri ääreI olid teise pärli tükid.

— Ta on pärliketi põgenedes katki kiskunud! —ütles Holmes, waatame, kas seda ei saa kasutada!

Ta pööras ümber ja läks wälise ukse poole. Häkki tõusis ukse taga kole müra. Keegi karjus kõwa häälega:

— Seda ma teadsin! Seal nad tambiwad juba pool tundi! Miks pole teie mind warem kutsunud?

Uks prahwatas lahti ja läwele ilmus politseinik Grimm rewolwriga paremas käes.

— Siin nad on, need sissetungijad! käed üles! — hüüdis ta.

— Jätke naljatamine, armas Grimm, ütles Scherlok Holmes rahulikult.

Wäikene politseinik punastas kõrwuni ja lasi käe rewolwriga langeda.

— Teie siin, herra Holmes, — hüüdis ta. Teie otsite murdwargaid, kes herra Websteri kaupluse tühjaks riisusid?

— Täiesti õigus.

— Tähendab, teid lasti siia korterisse. Aga mina olen juba kolm korda käinud ja mind pole lastud. Nüüd pean ma kohe hra Websteri nägema. Tarwis on kohe protokoll kokku seada.

Ta pööras ümber ja käskis majaelanikkudel, kes kokku kogunud olid, koridori jääda. Ise käis ta kõik toad läbi. Lõpuks tuli ta salapolitseinikkude juure tagasi.

— Tont wõtaks! Kus on siis herra Webster? hüüdis ta, — siin sünnib midagi, mis mitte korras ei ole.

Harry hakkas lõbusalt naerma ja läks oma ülemale järele, kes trepist alla läks. Seal pööras ta weel kord tagasi ja hüüdis Grimmile:

— Webster istub diiwanil, herra Grimm! Temal on rohekad silmad, harjas habe ja walged juuksed; küsige temalt kuidas teda kutsutakse!

Grimm läks wihast punaseks, näitas Harryle rusikat ja läks siis tagasi tuppa.

Scherlok Holmes läks ühes Harryga koju.

Kodus nägi Holmes ligi pool tundi waewa selle lehekese kallal, mis ta herra Websteri magamise toa kroonlühtri all olewast kuulikesest leidis.

— Minu arwamine läheb tõeks, Harry! hüüdis ta, — Paberile on kirjutatud keemilise tindiga, mis uuesti nähtawale tuleb mõne rohude abil.

Harry waatas tähelpanelikult paberit. Ta oli miski iseäraliste tähtedega täis kirjutud, risti ja põigiti; paberi ühte nurka oli joonistatud püssi pära.

— Kas saate aru, milles seisab asi, herra Holmes?

— Kõigest arusaada pole ma suutnud, kuid ma aiman kõige nende wigurite tähendust!

— Mina olen siiamaani ainult püssi pärast aru saanud! Wõib olla, et Webster on selle püssi päraga tapetud?

— Ei usu! Kes on sulle ütelnud, et Webster on tapetud püssi päraga?

— Wähe mis wõib mõtelda selles asjas!

Scherlok Holmes istus kirjutuslaua taha ja kirjutas mõne sõna paberitükikesele ja ütles:

— Wii see kuulutus „Päewalehte", Harry!

Harry luges järgmist: „On leitud pärlikee!"

Niguliste kiriku ja Brokusmäe wahel on leitud kee— suurtest walgetest pärlitest. Omanikku palutakse tulla „Kuld Hobusesse" nr. 67. Johan Landmann."

— Ma saan aru! Teie tahate seda tüdrukut siia meelitada! Kuid kust teate teie, et herra Landman oskab teda kinni pidada? Mina ei tunne seda herrat sugugi!

— Mina ka mitte! Kuid kas pole küllalt, kui meie näeme, et see tüdruk tema juure läheb? Meie peidame endid kusagil maja läheduses ära ja peame ta kinni!

— Suurepäraline! Teie arwate, et ta lõksu langeb?
— Eks me näe! Kõik wõib olla, sest temal on muidugi kahju lahkuda nii hinnalistest pärlitest.

4. peatükk.

Kawalused.

Teisel hommikul ilmus „Päewalehes" kuulutus.
— Peab kohe minema! — ütles Scherlok Holmes oma abilisele, — ma ei ütelnud meelega aega, et mingit kahtlust ei saaks tõusta!

Selle aja sees jumestas Scherlok Holmes ennast peegli ees. Tema kõrwal toolil lamas töölise ülikond. Harry oli juba ekspressi riides. Scherlok Holmesi suus oli näha ainult kolm hammast, teised olid mustaks wärwitud. Wurrud tegi ta kuidagi pikemaks, aga silmade all olid tal kortsud. Terwe kukal oli kaetud sassis, harjastetaoliste juukstega.

— Meie lähme Grimmi jaoskonda! — ütles Scherlok Holmes naeratades, —loodan, et meie temaga kokku ei saa, ja kui saame, siis on juhus teda silmas pidada. Salapolitseinikud olid täitsa tundmatad, kui nad teele läksid.

Umbes kella kümne ajal hommikul jõudsid nad „Kuld Hobuse" ette. Tänawal walitses juba täielik elawus.

Harry asus mitte kaugele hotellist, aga Scherlok Holmes läks just sissekäigu juure, nii et ta oma abilist nägi ja koos sellega ka igat ühte silmas sai pidada, kes uksest sisse läks. Läheduses käis üks politseinik edasi tagasi. See oli Grimm. Ta oli alalises liikumises.

Juhtumisi läks ta selle maja ukseni, kus Scherlok Holmes seisis.

— Mis teie siin teete? küsis ta.

— Aga kas on see sinu asi? hammustas Holmes jutu katki.

— Mis see on? kuidas tohid sa hulkuda ja sealjuures politsei esitajatele wastu haukuda?

Sel minutil tuli hotelli juure keegi noor daam, ta peatas, waatas ringi ja pööras häkki Girmmi poole.

— Ütelge linnawaht, kas see on hotell „Kuld Hobune."

— Just nii, austatud preili! —

— Tänan teid! wastas ta ja nokutas pead. Möödaminnes puutus ta wana töölise külge, kes oma suure koguga pea terwe ukse kinni kattis.

Grimm lükkas töölist küljest.

— Kas sa tõesti ei wõi wähe kõrwale astu, kui naisterahwas tahab uksest sisse minna?

Scherlok Holmes ajas enese kirgu.

—Waata Grimm, et ma su silmanäole liiga ei tee, sinu mittewiisaka oleku pärast.

Grimm ajas suu ja silmad pärani, kuid kuulis samal minutil, et teda teisel pool uulitsat keegi wormiriides isand hüüdis. Ta ruttas sinna.

Scherlok Holmesi juure tuli Harry.

— Ta laseb aga kaua enese peale oodata! — ütles ta.

— Kes? Aga ta läks ju praegu sisse!

— Lubage! Teie olete wististi eksinud! Läks sisse ju umbes kahekümne seitsme aastane naisterahwas.

— Täiesti õige! See oligi oodatud tüdruk!

— Ei wõi olla! Tuletage meele tema õrna keha!

— Ta oli kokku tõmmatud, rohkem midagi, huuled olid wärwitud! Kuid wäikeseid kortsukesi silmade all ei osanud ta peita, samuti ka joont kaela peal!

— Kuidas oskasite kõike seda märgata, herra Holmes! Ja mina oleksin wanduda wõinud, et see looriga daam . . .

Aga just sellel minutil ilmus naisterahwas, kellest kõne oli, uulitsale. Ta näis ärritud olewat ja läks ruttu, kuube kergitades ja ümber waatamata eemale.

Salapolitseinikud läksid temale järele.

— Aga mulle näis siiski, et teie eksinud olete! — arwas Harry uuesti, — waadake ise! Kas siis tõesti see on eilane tütarlaps?

— Waata tema katkirebitud alumise kuue pitsi! — sosistas Scherlok Holmes, — ja tema ära õõrutud pahema kinga nina! Ma nägin neid eilaseid tundemärke juba siis, kui ta hotelli sisse astus. Rendeta ehk poleks ma nii kindel.

Selle aja sees läks daam jälle Grimmi juure ja Harry kuulis kui ta ütles:

— Kuulge, linnawaht! Ajalehes oli kuulutus, mille järele selle wõõrastemaja nummer 67 peab elama keegi Landmann kuid selgub, et sarnast seal ei teata! Minult on warastatud minu pärlikee!

— Pärlikee? Teie otsite oma keed? Teilt on ta warastatud? Tunnen teile tõsiselt kaasa.

Ta wõttis taskust suure taskuraamatu ja jatkas:

— Lootke minu peale, preili! Olen juba püüdnud kõige suuremaid kurjategijaid! Siia on sõitnud Inglise salapolitseinik Scherlok Holmes, kuid tema on minuga wõrreldes tutsikas. Ma otsin teile warga, kes wõttis teie kee!

— Kirjeldage mulle warast ja keed ja teie näete, et leian tema ruttu!

— Kui ma wõiksin teile kõiki warga tundemärke kirjeldada, oleksin isegi rõõmus! — ütles daam kannatamatalt, — aga kee? Kuidas pean teile teda kirjeldama? Need olid suured, kallid pärlid!

Grimm hakkas midagi oma raamatusse märkima ja jatkas kirjutamist, kui daam juba kaugel oli.

Ta istus woorimehele, üteldes sellele mingi aadressi:

— Mine kaugelt woorimehele järele, ma saan ta pea kätte.

Harry läks. Ta kaotas sõitjad mitu korda silmist, kuid jälgis siiski kunni Kadrioruni.

Selle aja sees istus Scherlok Holmes jalgrattale, mis juba warem kusagile wärawa alla walmis oli pandud. Woorimees peatas ühe suure maja ees ühes Kadriorule lähedalseiswas uulitsas.

Scherlok Holmes peatas wähe eemal ja nägi, et daam läks eesuksest sisse.

Kohe jooksis Scherlok Holmes ka sinna, libises ukse wahelt sisse ja peatas kojas. Daam läks trepist üles, Scherlok Holmes hiilis temale neljakäpukile järele.

Teisel korral wõttis daam taskust wõtme, awas ukse ja läks tuppa.

Ruttu wõttis Scherlok Holmes muukraua ja awas ukse; ta leidis ennast toredasti sisseseatud korteris.

Diiwanil lamas tagaaetud daam, nüüd juba ilma loorita.

Scherlok Holmes tundis ta kohe ära: see oli seesama tütarlaps, keda ta oli näinud eila. Ta tõstis weidi pead, kuid ei imestanud nähtawasti sugugi ja waatas naeratades Scherlok Holmesi peale.

See kohmetas weidi, kui sarnast wastuwõtmist töölisele nägi.

— Istuge, herra Holmes, palun teid! — ütles lamaja häkki.

Scherlok Holmes wõpatas. Ta sai aru, et oli langenud lõksu ja pööras ümber, et omale taganemiseteed wabaks jätta. Kuid seal nägi ta sellesama mustahabemega tundmata meesterahwa naeratawat nägu, keda ta esimest korda nägi mere ääres.

Tundmata sihtis tema peale rewolwrist ja ütles:

— Ärge nähke waewa, herra Holmes! Kui teie ukse poole liigute, lasen ma teid maha! — Scherlok Holmes kehitas õlasid. Tundmata naisterahwast püüdes, langes ta ise lõksu. Nähtawasti said kurjategijad kuulutust lugedes asjast aru. Scherlok Holmes, kes kunagi hirmu ei tunnud, naeratas ja ütles:

„Milleks need tseremoniid? Kas ei ole parem peita rewolwer, siis ehk saame kuidagi hakkama.

— Ei! Ma pole nii rumal! Seiske paigal, ehk minge edasi toa keskpaigani! Teie näete ju, et olete minu wõimuses!

Wäga hästi näen! Küsitaw on ainult, miks hoiate teie kõik aeg rewolwrit õhus?

— Ma lasen teid maha, kui teie lobisemist ei jäta!

— Ei, seda teie ei tee, sest paugu peale jooksewad kõik majaelanikud kokku ja siia ilmub politsei! Teie näete ise, et ma teie rewolwert ei karda, sest et ma wäga hästi tean, et teie laskma ei hakka. Kuid et teie, nähtawasti, kaunis osaw poiss olete, siis pole mul midagi selle wastu, kui teiega tunnikese aega wiidan. Teie ei tee mulle ettepanekut istuda, sellepärast istun ma ise. Kas lubate, et süütan piibu?

Noor naisterahwas waatas Scherlok Holmesi peale sama imestusega, kui tema kaaslanegi. Nähtawasti polnud neil ku-

nagi juhust olnud näha sarnast külmaverelsust revolvriraua ees.

Scherlok Holmes võttis kerge korvtooli, istus ja toppis omale piibu, mille ta põlema süütas. Vähese vaikimise järele küsis ta?

— Mida teie õieti minult soovite?

— Seda küsin ma teilt! — hüüdis mustahabemeline tundmata, — kes palus teid tulla siia? Kes on teile selle asja ülesandeks teinud? Ärge kujutage ette, et ma luban teile oma plaanide läbiviimise juures takistuseks olla!

— Ma ei mõtlegi selle peale! Mina ajan oma eesmärke taga ja teie ärge segage mind selle juures.

— Segan!

Ekslite! — hüüdis Scherlok Holmes, — häkki tooli haarates, mille peal ta istus, ja seda nii osavasti oma vastasele näkku visates, et see lasta ei suutnud. Tundmata kaotas tasakaalu ja kukkus maha; Scherlok Holmes jooksis tüdruku juure. Kuid see hüppas diivanile ja plaksutas kolm korda käsi.

Häkki haaras keegi seljatagant Scherlok Holmesi kõrist kinni ja viskas ta põrandale, õhus vihises ling ja silmus tõmmati tugevasti salapolitseiniku keha ja käte ümber, nii et viimaselt iga võimalus kadus ennast liigutada. Selle aja sees tõusis mustajuukseline põrandalt.

— Loodan, et teil nüüd tahtmine kaob teiste asjadesse segamiseks! — ütles ta. Scherlok Holmes sai aru, et ta on äärmises hädaohus. Aga Harryt polnud ikka veel.

— Häkki pööras mustahabemeline tüdruku poole:

— Ma arvan, Anna, et meie temaga lõpetame, mida kurutem, seda parem!

See vaatas hirmsa naeratusega vangi peale.

— Midagi teist üle ei jää, muidu ei saa meie rahu!

Mustahabemeline käskis oma neljal abilisel, kes Holmesi kinni sidusid, teda purjeriidesse mässida.

Scherlok Holmes rabeles meeleheitliselt, kuid ei saanud midagi teha, sest ta oli tugevasti seotud.

Nad tõstsid ta üles, katsid kotiga ja kandsid trepist alla.

Mustahabemeline läks ees, igasse külge vaadates ja pööras väikese raudukse juure, avas selle, pani laterna põlema ja läks

keldrisse. Kõige järel tuli Anna. Ta jäi trepi ülemisele astmele seisma, kuna mustahabemeline oma abilistega keldri kõige kaugema seinani läks.

— Pange ta siia — käskis ta. Need wiskasid Scherlok Holmesi nii kõwasti maha, et sellel kondid ragisesid. Mustahabemeline laskis põlwili ja katsus rasket luuki üles tõsta. Üks tema abilistest aitas teda ja teine wahtis Scherlok Holmesile, kellelt kott ära wõeti, aineti näkku.

— Noh, kuidas tunned olewat? — küsis ta, — kas nüüd kaob sul isu oma nina toppida wõõrastesse asjadesse, wana koer!

Scherlok Holmes ei wastanud talle midagi, katsus aga enmast küljeli pöörata, et näha, mis mustahabemeline teeb. Ta nägi kuidas see ühe abilisega luugi üles tõstis, millest keldrisse tungis hirmus hais. Scherlok Holmes asi aru, mis temaga tahetakse teha.

— Ta muutus näost! — karjus mustahabemeline.

— Eksid! — wastas Scherlok Holmes, — ma ei muutu põrmugi!

— Wait! Meie teeme asja sinuga kiirelt!

— Kahtlemata! — wastas Scherlok Holmes, — ainult tapmisewiisi olete liiga harilikku walinud.

— Ta tahab aega wõita! — tähendas üks mustahabemelise abilistest, — kas ei ole parem lõppu teha?

Ta lasi Scherlok Holmesi kõrwale põlwili ja pani noaotsa tema rinna wastu. Scherlok Holmes nägi, et asi läheneb kõrgusepunktini. Ta pidas ynge kinni ja katsus lahti rebida, lihakseid nii pingutades, et nöörid kehasse lõikasid, kuid midagi ei aidanud. Ta waatas kurjategija peale, kes ülbe naeratusega teda silmas pidas.

— Kuidas on? — küsis ta mustahabemeliselt. See oli waheajal kõige oma ettewalmistustega lõpule jõudnud ja ütles:

— Las käia! Kolmanda ja neljanda ribi wahele, pahemalt poolt, kolm tolli! Kurjategija haaras noa ümbert mõlema käega kinni ja walmistas andma hoopi. Kuid Scherlok Holmes naelutas oma waate temasse ja kogudes kõik oma tahtejõu, katsus oma pilguga mõjuda. Kurjategija ei suutnud hoopi anda. Tema tahtmine oli paraliseeritud ja lõpuks lasi ta noa kukkuda.

— Noh, mis nüüd? — hüüdis mustahabemeline, — kas

oled lapseks muutunud, ehk hulluks läinud? Miks meie asjata aega raiskame? Torka ruttu ja wiskame ta luugist alla!

Scherlok Holmes tundis, kuidas jõud nõrkes ja et tal enam ei jatku tahtejõudu wastupanemiseks.

Kui rahutu ka Scherlok Holmes sel minutil oli, oli kurjategijatel ometi kuidagi piinlik. Seesama kurjategija pani noa uuesti Scherlok Holmesi rinna peale ja waatas sel juures mustahabemelise poole.

— Käskige! — ütles ta, — kui kolm loete, wajutan noa!

Mustahabemeline õõrus heameele pärast käsi ja hakkas lugema:

— Üks! kaks! . . . Kuid häkki kuuldus trepil kellegi walju hüüd. See tuli Anna poolt. Mustahabemeline wõpatas.

— Paul! — hüüdis ta, — ettewaatust!

Kurjategija, kes Scherlok Holmesi kohal kummardas, hüppas jalule. Mustahabemeline tahtis laternat kustutada, kuid oli juba hilja. Kõlas pauk ja kuul purustas ta käe. Latern kukkus põrandale, kuid õnneks ei kustunud ta ära.

Kurjategijad tormasid wihaste hüüetega tuleja kallale. See oli Harry, kellel mõlemas käes olid rewolwrid. Ta seisis walguse piirist wäljaspool ja oli halb märgilaud. Kurjategijad aga asusid walguse piiris ja Harry wõis wabalt nende peale sihtida.

— Käed üles! — hüüdis ta.

— No oota! Meie sulle näitame! — karjusid kurjategijad ja tungisid Harry peale. Kuid noor salapolitseinik suutis kriitilisel minutil külma werd alal hoida. Ta lasi neli pauku üksteise järel ja enne kui kurjategijad temani jõudsid, lamasid nad põrandal. Mustahabemeline põrkas tagasi, pööras ootamatalt ringi ja pistis jooksma.

— Tarwis teda elusalt kätte saada! — hüüdis Scherlok Holmes oma abilisele.

Harry hüppas oma ülemast üle, et mustahabemelist püüda. See, hirmust meeletu, jooksis otse edasi. Harry sirutas juba käe, et teda haarata, kuid jäi kui kinninaelutatud seisma. Mustahabemeline kadus kuhugi.

— Mis see siis on? — küsis Harry; astus weel sammu ja nägi oma ees lahtise luugi, kust ikka kõrgemale tõusid haisewad gaasid, mida Harry alles praegu tähele pani.

— Kahju! — ütles Scherlok Holmes, — ta on kadunud!

Harry tuli ja lõikas ruttu köidikud katki, millega ta ülem seotud oli. Scherlok Holmes tõusis püsti ja sirutas. Siis pigistas ta oma abilise kätt ja ütles:

— Tubli poiss, Harry! Kuid nüüd ruttu! Aega pole kaotada!

Salapolitseinikud hüppasid üle kurjategijate surnukehade ja jooksid ukse juure. Nad ei jõudnud trepinigi, kui kanget suitsulõhna tundsid.

— See saatanlik naine on maja põlema süüdanud! — hüüdis Holmes.

Läbi suitsu ja wingu trepil, tungis ta edasi. Terwe maja oli inimesi täis. Salapolitseinikud tungisid läbi rahwa, kuni kurjategijate korterini. Scherlok Holmes murdis ukse; toast tuli musta, paksu suitsu. Tänawal oli juba tulekahju komando kuljuseid kuulda. Kõik toad seisid leekides. Harry wajutas ennast wastu seina.

— Pole wõimalust! — ütles ta, — meie lämbume ära!

— Ma pean paberid saama!

— Milleks paberid? See alatu isik on ju surnud?

— Midagi ei saa sa aru!

Ja uuesti tungis ta edasi. Kallid eesriided olid akendelt rebitud, mööbel põles ja lagi praksus. Seinad kuumendasid ja lämmataw palawus täitis toad. Harry ei tahtnud oma ülemat jätta ja läks tuikudes talle järele, kätega nina ja suud kinni hoides. Scherlok Holmes lükkas kirjutuslaua ümber, pani noa sahtli praosse ja murdis plate pealt. Ta leidis paki paberit, wõttis need ja peitis tasku. Häkki karjatas Harry. Kõrwalolewa toa uks lükati lahti ja sealt jooksis Anna wälja ja tungis ukse poole. Harry jooksis talle järele, et teda kinni pidada, kuid suitsu sees ilmus tema järel keegi suur meesterahwas. Tundmata lõi Harryle miski raske asjaga pähe, nii, et ta maha kukkus

Scherlok Holmes jooksis Harry juure, kuid jäi hiljaks. Tundmata, kes Harryt lõi, jooksis trepist alla ja kadus. Anna ei jõudnud ta järele ja sattus häkki Scherlok Holmesiga nägu näo wastu. Ta karjatas ja jooksis sinna tuppa, kust ta tuli. Scherlok Holmes tahtis ta järele jooksta, kuid pidi seisatama. Sellest toast tungis määratu tuleleek wälja ja häkki kõlas sealt läbilõikaw, kole karjatus.

Sel silmapilgul tungsid pritsimehed juba akendest sisse. Scherlok Holmes ja Harry jooksid trepile, kuid see oli juba suitsust maetud ja ta alumine osa põles. Korridoris nägi Scherlok Holmes ühe palitu rippumas. Ta wõttis selle enesega kaasa ja jooksis tagasi põlewasse korterisse.

Selle tõttu, et pritsimehed olid jõudnud osa toast wett täis walada, said salapolitseinikud akende juure hüpata ja pääsid tulekahju-redelit mööda alla.

Pritsimeeste agaruse peale waatamata ei suudetud maja päästa. Tuli lagunes kohutawa kiirusega laiali ja umbes poole tunni jooksul oli maja rusuhunnik, mattes oma alla kõiki, kes ennast päästa ei suutnud. Nende hulgas oli ka Anna.

5. peatükk.

Uued teod.

Scherlok Holmes ja Harry istusid kodus. Harry istus waikides juba mitu tundi, aga Scherlok Holmes mõtles kõige aja. Wiimaks sirutas ta ennast leentoolis ja hakkas piipu toppima.

— Ma näen, sa põled uudishimust, et midagi teada saada! — ütles ta, heatahtlise muigega oma abilist silmitsedes.

— Muidugi! Pole ka ime! — wastas Harry, — teie istute ja murrate pead, kuna päriselt mingit põhjust pole jäänud. Mõlemad kurjategijad said ühes abilistega tules otsa! Keda meil siis weel otsida?

— Toomas Websteri mõrtsukat! — wastas Holmes.

— Midagi ei saa aru! Meie oleme häwitanud hulga inimesi. Kapten Bill istub wangimajas ja teie räägite weel Websteri mõrtsukast, — imestas Harry.

— Seletan sulle heameelega! Sa mäletad, et Bill arreteeriti kuue päråst, mis tapetu oma oli, kuue taskust leiti sõr-

musekarp, harilik rahatask ja temas tükike paberit — kortsus nimekaart — millelt nime aru saime „Toomas Webster“ ja mingisugused sõnad, mis pikema uurimise järele obligatsioonide nimetus, kolmetuhande rubla suuruses, näis olevat.

— Nii ta nüüd oli, kuid ma ei saa siiski midagi aru.

— Oota! Websteri surnukeha visati ühes kuuega vette. Surnukeha vajus põhja aga kuub ujus pealvee. Tema leidis Bill, leidis temas obligatsioonid ja hoidis leiduse salaja, sest ta tahtis raha omale saada. Bill ei valetanud, kui ta ütles, et ei tea kelle oma see kuub on; ta on aga ka kahtlane poiss ja temale ei tee see viga, kui ta mõne päeva üksilduses istub. Sellest järeldasin mina, et Webster on tapetud mitte röövimise mõttes, vaid kättemaksu párast.

— Ja Anna oli kurjategija abiline?

— Midagi sarnast! Tema ei teadnud sugugi, kes Toomas Websteri tappis. Kuid tema käis enne temma juure, kui daam loori all ja párast, kui Webster ära kadus, kui teenija. Tegi ta seda sellepärast, et ta oma abilisega otsis midagi, — seda mis oli seal paberil kirjutatud, mida mina leidsin.

— See saladusliste märkide ja joonistustega?!

— Jah! Vaata, ma sain teada, et Webster omalajal teenis ühe inseneeriga sõjaväes, kes leidis üles uuesüsteemilise kuulipilduja. Insener suri häkki südamerabandusse, joonistused said Websterile, kes nende väärtusest aru sai ja juba spioonidega läbirääkimisi pidas, nende müümise üle.

— Siit võin ma järeldada, et Anna ja mustahabemeline on spioonid.

— Nimelt!

— Nemad andsid kullasepale kolmtuhat joonestuste väljaandmise eest. Kuid selle asemel, et neid välja anda, jooksis ta ära, teiste sõnadega, tüssas salakuulajaid. Kuid need teadsid nähtavasti, et joonestused Websteri korteris on. On võimalik, et viimane lihtsalt ei saanud kohta näidata, kus joonestused on, sest ta põgenes hädaohu eest, mis ainult tema teada. Selle oletuse poolt räägivad salapärased sõnad, mis kuivatuspaberil leidsime: sina ei leia neid, surma märgid.

— Nendest sõnade tähendusest ei saa ma kuidagi aru!

— Ja ometi võib lõpuks midagi aimata, milles asi on.

Kiri, mille Webster saatis vähe aega enne põgenemist, oli kahtlemata isikule saadetud, kes salakuulajatega ühenduses oli.

Teatan sulle, et muu paberite hulgas leidsin ma kirja tähtedega: „G. L." Ma oletan, et see on seesama tundmata, kes tulekahju ajal sulle pähe lõi. Tema maksis, arvatavasti, salakuulajatele sissemurdmise eest Websteri juure. Sõnad: „Sa ei leia neid, surma märgid" viivad mind mõtte peale, et sissemurdmine polnud tehtud mitte röövimise otstarbeks. Minu arvates juhtis terwet asja inimene, kellel tarwis polnud warastada. See isik oli saatuslikul päewal salakuulajate korteris ja jõudis põgeneda. Ülemalnimetatud tähed on kirjutatud kalli, hea paberi peale, käekiri on kindel ja ühetasane. Salakuulajad ei tundnud siin kedagi, nad ei olnud ka kellegagi kirjawahetuses, et mitte sisse kukkuda. Jäi üle ainult see isik, keda meie nüüd peame leidma, sest ainult see tundmata wõis Websteri kallale tungida ja teda tappa. Tema teadis kahtlemata, et Webster põgeneda katsub, jõudis temast ette ja wiskas surnukeha merde, mille tõttu salakuulajad arwasid Websteri põgenenud olewat. Mustahabemeline salakuulaja sattus surnukeha juure täiesti juhtumisi. Arwatawasti otsis ta Websteri sadamas, sest ta arwas, et Webster katsub mõnel aurulaewal ära sõita!

— Aga teil pole mingid andmeid, mille järele teie tundmata käte saaksite? Salakuulajad on surnud ja arwatawasti jääb saladus igawesti katte alla!

— Miks sa nii arwad? Mäletad, sa oled minult juba kolm korda küsinud, mida mõtlen ma mantliga teha, mille ma salakuulajate korterist kaasa wõtsin?

— Mäletan! Aga siis?

— Ma poleks seda mantlit wõtnud, kui ma ei oleks märganud, et see ei ole mustahabemelise salakuulaja oma. Ta on õmmeldud heast riidest, ja sellepärast ei ole ta ka ühegi nendest kurjategijatest, kes mustahabemelist aitasid. Rätsepa märk on wälja lõigatud, nii et sealt poolt pole wõimalik midagi teada saada. Kuid siiski tean ma homme, kes seda mantlit kandis! Too ta mul siia!

Harry tõi toreda tumehalli mantli. Scherlok Holmes laotas ta laual laiali ja ütles:

— Ta omanik on alles hiljuti selle mantli tellinud. Wähe aega enne salakuulajate juure tulemist lõikas ta oma juuksed ära. Ta on umbes wiiekümne aastane, meelekohtadel on ta juuksed hallid. Ta on wabrikuomanik. Weel wõin ütelda, et ta tugewasti higistab.

— Ei saa jagu, kuidas teie saate seda kõike näha mantli järele.

— Selle tõttu, et ma alati jandan suurekstegewa klaasiga! Ma waatasin hästi hoolsasti mantelt ja leidsin krael pisikesi juukseid, mis lühikeselt lõigatud. Sellest järeldasin ma, et mantliomanikul hiljuti juukseid lõigati. Et mõned juukste otsad jämedamad olid, siis järeldasin sellest, et nende omanik higistab ja selle järele peab arwama, et ta mitte kõhn ei ole, waid küse ja sellest otsustasin, et ta üle neljakümne!

— Olgu, kuid kas Tallinnas on wähe inimesi nelja- ja wiiekümne wahel, kellel meelekohal halle juukseid!

— On nii, kuid mitte kõigile wabrikuomanikkudele ümbruskonnas ei ole need tundemärgid kohased. Peale selle kinnitan ma, et tundmatu on rauawabriku omnik!

— Millest teie seda järeldate?

— Ma peksin mantelt tugewasti, korjasin siis tolmu kokku ja waatasin seda suurestegewa klaasi läbi. Peale harilikku uulitsa tolmu leidsin ma hulk imewäikest raua puru. Tähendab, ta omanik käis sagedasti ruumis, kus niisugune puru õhus lendab, aga see on ainult rauatehastes. Oletame, et see just tema oli, kes salakuulajate korteris põgenes, siis teame meie tema kaswu. Sa ise ütlesid, et ta terwe pea jagu Annast pikem oli.

— Jah! Kuid kas arwate teie, et meil korda läheb teda tabada?

— Kahtlemata! Meil on tarwis ainult leida „surma märgid." Esiteks kaldusin ma arwama, et just Anna ja tema mustahabemeline kaassüüdlane tapsid Websteri, kuid nüüd näen ma selgesti, milles asi ja meil jääb üle oodata mõningaid teateid politseist. Ma tegin seal ülesandeks neile ülesotsida inimest, kellele need tundemärgid läheksid, ülejäänu ajan ma ise toime! Politsei peab otsima inimest, kes wiimasel ajal waeste heaks suurema summa ohwerdas.

— Kuidas nii?

— Mäletad Harry, sissemurdmisel Websteri magasiini, warastati sealt ka hinnalisi brilliante. Ma rääkisin juba, et mitte brilliantide warguses ei seisnud asi. Mustahabemeline salakuulaja andis warastatud brilliandid kahtlemata oma usaldajale edasi. Muidu oleks raske ettekujutada, mille eest ta kirja tähtedega „G. L." sai. Selles pakis oli tasu, kuid sellel saladuslisel tundmatal oli üleüldse wähe ühist salakuulajatega. Nii ehk tei-

siti arwan ma, et tema sai kõik selle, mis Websteri juurest warastati. Kuid waewalt jättis tawäärtasjad oma juure. Ma oletan, et ta warastatud wäärtasjade müügist saadud rahast annetas isegi mõnele heategewale asutusele.

Häkki awati uks.

— Missuguse rumaluse teie olete teinud, herra Holmes! — kõlas kellegi hääl.

Scherlok Holmes ja Harry pöörasid ümber, ja nägid Grimmi, kes ukse juures seisis, käsi puusas ja näol wõidurõõmus naeratus.

— Jah, suure lolluse! — jatkas ta — ja kui poleks olnud politseid, oleks Tallinn häbisse jäänud!

— Mitte ärritada, Grimm! — ütles Scherlok Holmes, — kas soowite sigarit?

— Kas Hawanna?

— Olete teie aga nõudlikuks läinud, herra linnawaht!

— See on ka selle tõttu, et ma sain rahalist tasu.

— Mille eest?

— Aralõigatud ninaga inimese tapja leidmise eest.

— Wõi nii! Teie olete ta leidnud?

— Leidsin! Surnukeha on juba lahti lõigatud.

— Kuidas? Tähendab mõrtsukas on juba surnud?

— Kas teie siis arwate, et inimene kes mitu päewa meres lamanud, wõib elus olla?

— Seda ma ei arwa. Ütelge missugune ta on — see mõrtsukas?

— Wist on ta wäljamaalane, kuid ma ei tea kust ta tulnud! Ma tõmbasin ta weest wälja, käies selle süsteemi järel, millest teie mulle rääkisite, kuid mida teie ise ei oskanud tarwitada!

— See on huwitaw! Tähendab teie lõite mind üle?

— Muidugi! Kuulake, ma tõmbasin lahest inimese wälja, kes seal juba mitu päewa oli lamanud, kuidas ta sinna sattunud, ei tea. Surmawaid haawu temal ei olnud, ainult peopesas oli laskehaaw — rohkem midagi. Kinni seotud polnud ta ka mitte. Kuid see pole ka tähtis. Tema juurest leidsin ma rewolwri kahe padruniga. Neli padrunit laskis ta enne wälja, kui ta merde sattus. Surnukeha waadates mõtlesin ma, et kui ta wälja laskis neli padrunit, siis ikka mõni läks pihta. Mulle tuli kohe inimene meele, kelle nina ära lõigatud oli ja kellel

laskehaaw oli kõrwa taga. Politsei sanitaar aktist selgus, et padrun, mis leitud, surnukeha rewolwrile paras, on passilik ka endise uppunu haawale.

— Noh, mis edasi?

— Kuidas edasi? Kas sellest on wähe? Wõi ei ole teie minust aru saanud? Ma seadsin teadaande ülemusele kokku, ära näidates, et tapja oli kahtlemata leitud uppununa.

— Wõi nii! Ja selle tõttu antigi teile autasu?

— Ei, kuid politsei teadaannetes on öeldud, et see, kes leiab tapja, saab rahalist autasu.

— Ja kas teile on lubatud teda wälja anda?

— Ei, siiamaani weel mitte! Kuid on ju ilma selleta selge, et peale minu teadaande ma ta saan! Saite aru?

— Kõigest sellest saan aru, kuid ütelge, kuidas on lood Billiga?

— Noh, kui ma Billi eest autasu ei saa, siis lähen ametist.

— Miks nii?

— Bill on mitmekordne mõrtsukas!

— Millest teie seda järeldate?

— Aha, huwitaw, teil ei tulnud meele Billi saapaid läbi otsida?

— Ei! Aga kas teie leidsite nendes midagi.

— Terwe kolmtuhat obligatsioonides! Nii! Meie küsisime muidugi, kust ta nad sai, tema aga wastas, et nad ujusid tema juure wett mööda. Näete missugune häbemata!

Nagu ujuksid obligatsioonid mööda lahet. Kahtlemata sai ta selle raha peale mitme kuritöö. Kuid ta ei pääse. Ta puuakse üles!

Häkki hüppas Grimm üles ja lõi kannad kokku.

— Oleksin unustanud peaaegu, ütles ta, tulin teie juure teadaandega. Minu ülemus on nähtawasti hulluks läinud, et mind tüütab niisuguste rumalustega! Mulle on ülesandeks tehtud teile teatada, et keegi Heinz Lermann on waeste heaks annetanud tuhat rubla.

Scherlok Holmesi näolt kadus naeratus.

— Kas teie tunete Heinz Lermanni? —küsis ta Grimmilt.

— Kuidas mitte teada! Ta elab minu piirkonnas. Soliid herra. Ta on suure kaswuga, alati hästi riides, juuksed on juba hallid ja ta on kahe rauawabriku omanik!

Harry lõi käed kokku.

— See on ju suurepäraline edu! — herra Holmes.

Grimm kortsutas kulme ja waatas esiteks Scherlok Holmesi ja siis Harry peale.

Holmes tõusis üles ja ütles:

— Tänan teid, herra linnawaht! Nüüd toimetan ilma teieta!

Grimm paani käe kõrwa ääre ja läks. Scherlok Holmes wõttis uuri ja ütles:

— Nüüd on kell kuus! Ma lähen ja katsun weel midagi selle Heinz Lermanni eluwiisidest teada saada.

Arwatawasti sõidab ta õhtuti klubisse, nagu kõik jõukad inimesed ja meie oskame tema korterit läbi otsida!

6. peatükk.

Õiguse wõit.

Umbes kell üheksa õhtul tuli Scherlok Holmes koju.

— Pane kaks laternat walmis, Harry, — käskis ta oma abilist, — ja tugew nöör, sel juhtumisel, kui meie peame teenri kinni siduma!

Harry sai aru, et Scherlok Holmes walmistab wabrikandi korterit läbi otsima.

Tänawatel jäi liikumine waiksemaks, kui salapolitseinikud Lermanni majani jõudsid, mida aed piiras . . .

Scherlok Holmes awas muukrauaga aia wärawa ja läks ühes Harryga majasse. Maja ei seisnud mitte korteritest koos, waid oli üksielamiseks. See oli tore, kahekordne ja hulgatoaline. Mõnes toas olid tundmata perekondade pildid. Esimesel uksel keskkojas seisis nimekaart: „Heinz Lermann".

Scherlok Holmes wajutas käerauale ja läks rikkalikult sisse seatud söögituppa. Edasi minnes, läbi terwe rea tubade, jõud-

sid nad toredasse raamatukogutuppa. Siin peatas Scherlok Holmes, pani käed rinnale ja ütles mõteldes:

— Siia wõis ta peita sõrmuse.

— Missuguse sõrmuse? Milles on asi, herra Holmes?

— Kas sa ei mäleta, Harry, et sõrmus tapetu sõrmes oli liig suur.

— Mäletan, kuid mis ühist on sellel?

— On. Tapetu sõrmel on selgesti sõrmuse jälg näha. Tähendab, ta kandis teist sõrmust, kuid palju kitsamat. Suur sõrmus warastati kauplusest ja pandi tema sõrme. Tuleta meele kirja sõnu: „ma graweerisin nad teise sõrmusesse, sa ei leia neid kunagi: „surma mängid" — ka see kõlab kokku, et Websteril olid teised sõrmused, mis ta oma juures kandis ja mida otsis inimene, keda meie püüame.

Häkki kuulatas Harry ja sosistas:

— Wait! Kas teie midagi ei kuule? Oli selgesti kuulda paberi krabinat.

— Ja mina arwasin, et ta klubis on! — ümises Scherlok Holmes. Ta läks ruttu järgmise ukse juure ja awas ta.

Nad nägid enese ees toredasti sisse seatud kabineti. Kirjutuslaua juures istus laiaõlaline meesterahwas. Tal olid meelekohtadel hallid juuksed. Ta kirjutas midagi. Pahemal põsel oli tal sügaw kriimustus.

Harry tahtis põgeneda. kuid nägi omaks imestuseks, et Scherlok Holmes tuppa astus. Istuja pööras ümber, kuid Scherlok Holmes hüppas tema juure, pani oma parema käe tema õlale, pahemaga aga kattis paberid, mis laual olid.

— Ärge liigutage! — ütles ta. — Ma olen Scherlok Holmes! Teenrid kutsuda ei ole mõtet! Mind huwitawad ainult need paberid ja see sõrmus! Mul on rohkem õnnestanud, kui ma lootsin! Teie olete selle sõrmuse mitteseaduslikul teel omandanud, herra Lermann! Ja teid ei peaks mitte imestama, kui ma ta samal kombel omandan!

Lermann tõusis pikkamisi üles ja astus sammu tagasi.

— Milleks on teil seda sõrmust tarwis, herra Holmes?

— Ma tarwitan teda selleks, et süüdistusekett ühendada!

— Süüdistuse ketti — kordas Lermann, — olgu, herra Holmes. Ma ei taha teid jõudu tarwitada lasta ja annan teile wabatahtlikult sõrmuse. Arwan, et kui teil korda ei lähe sõrmuse

saladust seletada, seda juba keegi ei suuda. Siin on teile ka paberid. Siiamaale on kõik minu eelarwed teiseti läinud.

Scherlok Holmes wõttis paberid ja sõrmuse, kummardas ja läks wälja, ilma et oleks tagasi waadanudki. Harry ei pidanud wastu ja waatas tagasi, sest temale näis, et mahajääja haarab rewolwri ja laseb. Kuid Heinz Lermann seisis, toetades ühe käega kirjutuslauale; teise käega haaras ta peast kinni. Nii waatas ta kaugenewa Scherlok Holmesi peale.

Koju tulles pani Scherlok Holmes ennast oma kabinetti luku taha. Teisel hommikul awas ta ukse ja tuli einet wõtma. Oli näha, et ta terwe öö polnud maganud, ehk ta küll sugugi wäsinud wälja ei näinud. Harry libises salaja oma ülema kabinetti ja waatas laua peale. Seal lamas hunnik paberid, mis kõiksugu märkisid ja numbrid täis oli, millel aga nähtawasti mingit sidet polnud. Wõis ainult kahe käekirja wahel wahet teha: Lermanni ja Scherlok Holmesi. Mõlemad olid ühisele lõpuarwele jõudnud, nagu seda sellest wõis järeldada, et mõlematel lõpuks oli kirjutud:

„T. H. J. N. 3 p. 37. t."

— Noh, Harry, kas oled oma uudishimu waigistanud! — kõlas tema seljataga Scherlok Holmesi hääl. Harry ehmatas ja wastas:

— Ei! Kuid minus ei räägi mitte ükski uudishimu! Mind huwitawad wäga need märgid, millest kahtlemata peitub kõige saladuse sõlm.

— Waata seda sõrmust — wastas Scherlok Holmes, — selle andis mulle Heinz Lermann. Kõik minu oletused olid kuni peensuseni tõe peale rajatud. See sõrmus on palju wäiksem sellest, nagu meie teda nägime Toomas Websteri käes ja just selle sõrmuse pärast tappis Heinz Lermann kullasepa. See on laulatuse sõrmus ja selle pärast on põhjus arwata, et selle loo keskpunktiks on naisterahwas. Et teda leida, selleks on tarwis aru saada märkidest, mis sõrmusesse grawееritud ja millest Heinz Lermann aru ei saanud. Waata selle lehe peale, minu wäljaarwamiste resultat on: „T. H. J. N.", mis arwatawasti tähendawad: Tallinn, hommikupoolne jagu, aga täht „N" tähendab mõnda uulitsat. Peauulits hommikupoolses Tallinna osas on — Narwa maantee. Märkide „3 p" juures mõtlesin ma tõesti kaua, kuid arwan et see tähendab „kolmas uulits pahemat kätt". Plaani järele on see Jõe uul. Nr. 37 tähendab maja nummert ja „t" selle inimese nime, kes seal majas elab.

Peale einet läksid salapolitseinikud wälja, wõtsid woorimehe ja sõitsid selle kohani, mis paberil wälja arwati. Nad läksid teisele korrale. Teisel korral seisis ühel uksel nimeplaat: „Teman."

— Meie oleme eesmärgil — ütles Scherlok Holmes. — Et ta kella ei leidnud, koputas ta.

Nagu wastuseks selle peale kostis korterist pikk, läbilõikaw karjatus ja siis miski nõrgameelne naer, nii kole, et Harryl läbi lõikas. Häkki jäi kõik waikseks ja üks wana naine awas ukse.

— Mis teie soowite? — küsis ta.

Scherlok Holmes pani ühe jala ukse läwele ja ütles:

— Meie ilmusime siia Toomas Websteri ülesandel!

Wanaeit, kes nagu nõid wälja nägi, waatas umbusaldusega salapolitseinikkude peale ja jäi saadud muljega nähtawasti rahule, awas ukse weel rohkem ja ütles:

— Teie tõite wist Olga jaoks raha?

— Täiesti õigus! — wastas Scherlok Holmes.

Wanaeit wiis mõlemad wõõrastetuppa ja ütles:

— Oli aeg herra Websteril enesest teadet saada! Ei wõi ma ju päris muidu seda naisterahwast toita.

— Muidugi — wastas Holmes, — kuid herra Websteril olid iseäralised takistused ees. Lubage meid nüüd Olgat waadata.

— Seda ei wõi — wastas wanaeit, — herra Webster keelas kõwasti tema juure kedagi laskmast!

Ta piilus järgmise toa ukse poole, kust imelikud hääled kostsid: ei naer ei nutt. Wanaeit sai ärritatud ja tahtis Scherlok Holmest eeskotta saata, kuid see kehitas õlasid ja ütles:

— Kui nii on, siis seo ta kinni, Harry!

Harry seda ootaski. Ta hüppas kohe tagant wanaeide juure, tõmbas ta käed seljataha ja sidus ta kinni. Wanaeit sai kole wihaseks. Silmad tulid peast wälja, suust tuli wahtu ja ta hakkas hirmsasti sõimama, kuid salapolitseinikud ei pannud seda tähele, jooksid ukse juure ja lõid ta sisse. Nad sattusid wäikesse tuppa, mille seinad ajajooksul mustaks olid läinud ja kuhu walgus pisikese akna läbi, mis korridori läks, tungis. Terwe sisseseade oli: mõni tool, puust woodi õlehunnikuga ja mõni kruus weega.

Woodist tõusis halvalt riides naisterahvas. Tal olid suured heledad juuksed, mis õlgadele langesid. Ta oli umbes kolmekümne aastane. Ta silmadest oli näha, et ta nõrgameelne on. Ta naeris terve aeg ja samal ajal jooksid pisarad mööda ta kahvatanud põski: Ta hüppas üles, põlvitas Scherlok Holmesi ette ja rääkis midagi.

Ka see kole seisukord, milles see naisterahvas oli, ei olnud suutnud hävitada endist ilu. Harry pööras kõige selle koleduse ees kõrvale. Scherlok Holmes tuli teise tuppa ja käskis:

— Too kohe kaks linnavahti ja teata arstile, Harry! On tarvis kohe seda õnnetut vaimuhaigete kliinikusse saata ja vanaeite vangimajasse! —

Vanaeit hulus viha pärast, kuid seda ei pannud Scherlok Holmes tähele. Pea tuli Harry kahe linnavahiga.

Elanikud jooksid kokku, kui vanaeite kinni viidi. Pea tuli ka arst ja sanitaarid ja õnnetu naisterahvas pandi tõlda ja viidi haigemajasse.

Scherlok Holmes hakkas korterit läbi otsima. Ainukene asi, mis tähelepanemise väärt oli, oli paberite leidmine, millest selgus, et proua Teman oli endise alamohvitseri naine ja Toomas Websteri ainus usaldusalune.

Poolmädanenud õlgi segades, mille peal õnnetu Olga magas, leidis Scherlok Holmes paberitükikese, mille peale oli ajajooksul kustunud tindiga kirjutatud:

„Tulge viibimata . . . kui teie peigmehe elu teile armas on. Teie saate kõik teada . . . Kuid ärge rääkige kellelegi sõna.

Allkirja all oli proua Teemanni aadress.

„Headsoovija."

Scherlok Holmes jäi sügavasse mõttesse. Ta läks uulitsale ja ruttas ühes Harryga salapolitsei ülema juure.

Neid võeti kohe kabinetis vastu, mille seinteääred täis olid riiulid, millel olid väljalõiked ajalehtedest sündmuste üle viimase kahekümne aasta jooksul.

Scherlok Holmes vabandas ja palus teateid Heintz Lermanni kohta, kas ei ole mingisuguseid juhtumisi, mis selle nimega seotud oleks.

Politseiülem võttis riiulilt ühe raamatu, soris teda ja peatas järgmise teate juures:

„Eila juhtus kapten Heinz Lermanni pulmapidustustel saladusline asi. Tema noor, ilus pruut, mille Pagot kadus häkki

ära ja pole kõige otsimise peale leitud. Pole põhjust arwata, et see wabatahtline ärajooksmine oleks. Jääb üle arwata, et keegi m-lle Pagot'i kuhugi meelitas. Siiamaale pole mingit jälge leitud."

— See juhtus kümne aasta eest. Asi sünnitas sel ajal lärmi: kirjutati ja räägiti palju. Politsei poolt wõeti kõik abinõud tarwitusele, kuid asjata — lisas politsei ülem raamatut kinni pannes juure.

— See on kõik, mis ma teie küsimuse peale wõin wastata, herra Holmes.

— Tänan teid, sellest on täitsa küll! — kostis Holmes politseiülemaga jumalaga jättes.

Pea terwe tee kunni korterini, kuhu Scherlok Holmes ja Harry läksid, waikisid nad, mõteldes selle draama peale, mis 10 aastat tagasi sündis, ja mida nüüd korda läks lahendada Scherlok Holmesi geniaalse mõistuse tõttu ja sellepärast, et nad Tallinnas ajutiselt peatasid. Oma tuppa minnes, kus nad Tallinnas olles peatasid, ütles Harry tasakesi:

— Nüüd saan ma aru, missuguse sõlme see kurjategija sidunud oli. Nähtawasti olid Heinz Lermann ja Toomas Webster omal ajal ohwitserid. Teenistusest koju tulles, hakkasid nad mõlemad ühte tütarlast armastama. Kuid Olga Pagot wõttis Lermanni ettepaneku wastu. Webster aga meelitas ta sellesse majasse, kust meie tema leidsime ja kus ta mõistuse kaotas.

— Nüüd saad sa aru — wastas Scherlok Holmes, — miks Heinz Lermann nii nukker on! Nagu Webster, astus temagi sõjawäeteenistusest ära ja otsis aastate kaupa oma pruuti, kunni ta juhtumisi Toomas Websteri leidis. See aga sundis õnnetut Olgat omale naiseks tulema — see selgub laulatuse sõrmusest, millesse Olga aadress graweeritud. Seal juures wihkas ta oma õnnetut naist, samuti nagu Heinz Lermannigi, selle eest, et need üksteist armastasid. Sellest wihkamisest aetult ei salanud ta Lermanni eest, et teab kus Olga asub. Heinz Lermann hakkas uuesti otsima ja kui Webster temale ütles, et Olga surnud — ammugi surnud on, siis tahtis ta lähemalt tema surmast kuulda saada. „Lähemat tema surmast warjab sõrmuse saladus, temasse on graweeritud surma märgid", kirjutas Toomas Webster oma õnnetule, wihatud waenlasele. Saad sa aru, et Lermann meeletult wihastas, nii, et ta midagi arwesse ei wõtnud, et aga teada saada ja sai lõppude lõpuks mõrtsukaks.

— Ma saan aru, — sosistas Harry.

Häkki helistati ja Harry läks ust awama. Sisse astus Heinz Lermann. Ta terwitas Scherlok Holmesi ja ütles:

— Herra Holmes, ma teadsin, et teie sõrmuse saladuse teada saate! Wähe aja eest sain ma teada, et waimuhaigete kliinikusse on wiidud noor naisterahwas. Ma läksin sinna ja leidsin Olga! Nüüd ilmun ma teie juure, herra Holmes, süüdlasena! Ma tean, et kurjategija, keda teie otsite, juba ei pääse! Sellepärast tunnistan ma: Mina tapsin Toomas Websteri, osalt kättemaksmise, osalt selle otstarbega, et sõrmust kätte saada, millesse oli graweeritud Olga röövimise ja sõrmuse saladus. Ma ütlen weel, et tapsin Websteri sel silmapilgul, kui ta tahtis põgeneda äraandmisest saadud rahaga. Surnukeha panin ma kotti ja wiskasin merde.

Need salakuulajaid ei tea midagi sellest tapmisest, nad on arwamises, et Webster põgenes. Sellepärast läkski salakuulajatel korda kuritegu toime panna, mida awalikuks teha minul põhjust polnud!

Scherlok Holmes nokutas pead ja waatas terawasti Heinz Lermannile silma.

— Ma tean! Ma tean kõik! — ütles ta.

Häkki kõlistati jälle. Harry ruttas awama ja teatas pea:

— Tuli Grimm ja wist tema ülemus!

Scherlok Holmes awas ukse kõrwaltuppa ja palus Heinz Lermanni sinna sisse astuda ja ütles pikkamesi:

— Nähtawasti jälgib politsei minu uurimisi. Järgmise ukse läbi wõite teie eestuppa ja sealt wabadusse pääseda!

Heinz Lermann naeratas kuidagi imelikult ja ütles tasa:

— Tänan teid, herra Holmes!

Scherlok Holmes tuli tagasi kabinetti ja leidis sealt Grimmi ja jaoskonna ülewaataja.

— Ma tulin teilt küsima, kas teate teie, kus on Heinz Lermann? Ma tean kõik. Ma panin ta korteris läbiotsimise toime. Heinz Lermann on mõrtsukas ja ma tulin teda arreteerima.

— Minu juurest?

— Jah, teie juurest. Wahipeal olew linnawaht on näinud, et Lermann teie juure on tulnud. Waewalt oli ta seda rääkinud, kui kõrwalt toast pauk kõlas. Tulejad said rahutuks, ja Scherlok Holmes ütles pikkamesi:

— Teie olete hiljaks jäänud, mu herrad! Kõrgem õigus käib ise teed, mis sagedasti salapolitseinikkudele arusaamata!

On olemas kättetasumise õigus ja kohtuwikuks on siis ainult Jumal.

Scherlok Holmes awas ukse kõrwaltuppa. Waibal lamas Heinz Lermann läbilastud peaga . . .

*   *
*

Sõrmuse saladuse awalikuks tegemine oli esimene asi, mis Scherlok Holmes Tallinnas korda saatis. Samal ajal läks kuulsal salapolitseinikul korda selle kurjategija jälgi leida, keda ta Londonist tuli taga ajama ja kes, nagu pärast selgus, omale pesa oli Saaremaal leidnud . . .

— Lõpp. —

Sisu:

Kõige lähemal ajal ilmuvad trükist ja lähevad müügile huvitavamad juhtumised

= kuulsatest salapolitseinikkudest =

Scherlok Holmesist ja Nick Carterist.

Scherlok Holmes:

1. Sõrmuse saladus.
2. Kurjategija professor Flaks.

Nick Carter:

1. Dazara loss.
2. Doktor Kwarz — kurjategija õpetlane.

Hind igalpool 15 marka.

Nõudmistega pöörata väljaandja ladu poole:

TALLINN, Raua tänav № 3, krt. 23.

Väljaandja ühisus Esemder.